

‘ରାରିବସି ମତିକ ଚାବା ଲୁଚିଂବା ଲୈତବଦଗୀନି’

ଇମା ଲୈବାକ୍ଷିଦମକ୍ରନ୍ତି

উশম ধরমেন্দ্র

ମଣିପୁରଗୀ ଅପ୍ନନ୍ଦିତା ଶକ୍ତି ଓ କପଦା ଆଚୋବା ହୋଇଥାଏ ଲୋଦୁନା ଲାକ୍ଷ୍ମୀବା ମୀତେଶ୍ଵର ଅସୁକ ଯାମ୍ବା ଚରକ-ଚହିନ୍ବା ପୁଣି ମହିଂ ଅମଦା ଥିଲୁମି ଯାମ୍ବା ତୋହେଦା ଥବାକୁ । ମରମ ଶୁଣି ଦୀନାନା ମରାଳ ଶୁଣିଲେ ଲୈଜେଦବା ମୀତେଶ୍ଵଦା କୁବି ଟେରାରିଷ୍ଟିଶିଙ୍କା ଲାକ୍ଷ୍ମୀଦୁନା ଥୋକହମଥିଲା ଅଦୁମକ ଫଳି । ମଧ୍ୟୋଯନା ନମଦୁନା ଥୋକହମଥିବା ଲାନ ଅସିଗୀ ରାତି ଓ ଶମ୍ପି ପୂର୍ବକୁ । ଅହୋଇନଦୂମ ମତମ ଖରା ସରା କାରମରଗା ମଣିପୁର ଏ ଚଥରି । ମଣିପୁର ଥୁଗାଯନବନୀ ଲୌତୁନବା ହୋଇଁ ଅମନି ହୃଦକ୍ଷି ଥାଲାତାରି । ମଣିପୁର ଥାରଗା ଚଂପା ଯାରୋଇ ହୟରଦି ରା ନୋଇରେନେ । ମସି ତର ମଦୁନିନ ମୀରାମଗୀ ଅକନବା ଟିହୋ ଲାକ୍ଷ୍ମିବାସି । ମଣିପୁରଗୀ ଅପ୍ନନ୍ଦବୁ ଖୁଦିଂମନ୍ତା ଶୀତନବା ହୋଇନି । ଅସୁମ୍ମା ତୋତେସ ଯାଗଦରା ହୟବନୀ ତ୍ରାନ୍ତିକା ମୁଦୁନ ମଣିପୁର ଥୁଗାଯନିବା କର୍ଯ୍ୟ ଅମନଦି ହରା ଓ ଜରମଗନି । ମଦୁନ ଟେଲେଙ୍ଗାରା ଶେଂଦୋକ ରାରୋଲଗା ପୀରବନା, କାନ୍ଦବା ରାନି । ମହାର ରେ ଫୋସକି ମଧ୍ୟା ଲୈବନି । ମଦ ପୁଷ୍ମମକୁ ଲୈରିବା ଯୁନିନ ଲୈଙ୍କାବସିଦ୍ଧି

মণিপুরগী যোলহোমীশিং অধ্যনামা মীতেশিং অসিনা থেংনিৰিবা আৱাবসি থেংকফুম শুঁথোক থোক্তৰিনি। চংলিবা ১২শুৰা মণিপুৰ লেজিসলেটিভ এসেমবলি তাঙ্ক অসি মণিপুরগী পুৱারিদা অমুৰা ময়েঙ্গা ইনুনা আদুমক লৈহোৱগদবনি। মীতেশিংনা আৱাবা কয়া নথিবা আৱাশিংগী মথুৰতা খুন্দক লানাশিথিৰা চই তৰেৎ খুন্দকপা (কুমজা ১৮১৯-১৮২৬) উৎসু কাউঙ্গমদি। মতমদো কনানা মণিপুৰগী নিংঠো ওইথি হংবদা নিংথেমা মাৰ্জিংনা ওইথি। ফন লাউনা চোংথোৱকই। তৃংগী মীৱোলানা কুকি ট্ৰেইরিষ্টশিংনা লান কায়াহোৱৰভুনা মীতেশিং ন্যূন হৈতনা হাঞ্চিবু কনানা কণিপুরগী চীফ মিনিষ্ট্ৰ ওইৱা মতমদনো হায়না পুৱারী নৈনৱবদা ফন লাউনা চোংথোৱকনি। ঈৰাঁ লাকশিনবা যাবা মতমদা লাকশিনখিদে। মডুনা মৱম ওইৱগা কুকি ট্ৰেইরিষ্টশিং ‘জঙ্গলদা ময়াই কাৱবা শামু’ ওইৱি উৎসু। মথোয়গী ট্ৰেইরিষ্ট এটকে চই অনী মথায় খন্দা ভাইৱিবা মীতে অঙ্গ১ ফাৱো হাঞ্চতোকপীঞ্চৰিবনি।

ଲୈବାକ କାଂଖେ ଚାହିଁରୁ। ମୀତେ ମୀଚମ ମୀଯାମ ମପ୍ପୀ-ମପା ଲୈବେବୁ। ଝୋଖିବା କୁମଜା ୨୦୨୩ଗୀ ମେ ଓଦଶୀ ଉଙ୍ଗିସୁ ମୀଓଇଁ କଯାନା ଯୁମଦ ହଞ୍ଜିନବା ଫିଦନା ହିଂବଗୀ ମହାଉ ଯାଏନା ଲୈରି। ତୁଣ୍ଡି ହିଂବଗୀ ଆଶା ଉଠକୁବା ମୀଓଇନା କରି ତୋରଗବନୋ ଅସୁମ୍ବା ହିଂଦେଇ ଶରକ ହୟଦୁନା ମଶା ମଥାନ୍ତା ଶିଜବସୁ ଯାଓରଙ୍ଗି, ଲାଇବକ ଥିବନି।

ମୀଯାନ୍ତା ମଥୋରଗୀ ମାହୁଣି ହାୟନା ଖଲ୍କକଥିବାଶିଂନ ମୀଯାମାନୀ ଇତ୍ତଳ ଖଣ୍ଡନା ଥବକ ଅମତା ପାଞ୍ଚଦେଖିଛି । ଅମୁକ୍ସ ମଶାଦି ଲିଦରଶିପ କ୍ଲାନିଟ ଯା ଓଇ ଯା ଓଦେ ଖଣ୍ଡନା ପୁୟମଙ୍କୀ ମକୋକ ଓତ୍ତିନୀଇ । ସିଟ ୬୦ ଥକ୍କୁ ଲୈବା ମଗିପୁର ବିଧାନ ସଭାସିଦା କୁକି ଏମ ଏଲ ଏ ତରାନା ଫୋଣ୍ଟା ଲୈଙ୍ଗକୀ ମାଯୋଜନ ଥବକ ତୋଇ । ମଗିପୁରଙ୍କୀ ଅପନାବୀରୀ ଶକ୍ତମ କାନ୍ଯନା ଫୋଣ୍ଟା ସିପାରେଟ ଏଦମିଲିଟ୍ରେଶନ ତାଙ୍କି । ମଦୁଦା ନୈରଥ୍ବ ଟେଟ ଲୈଙ୍ଗକ୍ରା କରିସୁ ତୋବା ଘରଥିଦେ । ମନ୍ତ୍ରି ଆନୀ ଯା ଓରିବଦୁ ମଗିପୁରଗୀ ଲୈଙ୍ଗକ୍ରା ଫୋଣ୍ଟା ଶିରନ୍ତରେ ହାୟବସୁ କରିଗୁଡ଼ା ଏକଳ ଅମତା ଲୋଖ୍ଯଥିଦେ, ଅଦୁମକ ମନ୍ତ୍ରି ଓତ୍ତଦୁନା ଥମ୍ବି । ରଲିଙ୍ଗୀ ଏମ ଏଲ ଏ ମରଙ୍ଗା ଚାଉନା ମୋତ ମାହରଙ୍ଗଦିନୀ “ନୋ କନଫିନ୍ଦେଲ୍ ମୋଶନ” ଥାଙ୍କେଲକୁବଦି ମାଧ୍ୟାଧିରଗନି ଖଣ୍ଦନା ଯୁନିଯନ ଲୈଙ୍ଗକ୍ରା ମଗିପୁର ଲୈଙ୍ଗକ୍ରା ପ୍ରସିଦ୍ଧେଟ୍ ରକ୍ତ ଚଳାଇଦୁନା ଲାଙ୍କି । ହୌଜିକ୍ରା ବି ଜେ ପିଗ୍ରି ଏମ ଏଲ ଏଶିଂଗୀ ମରଙ୍ଗା ଏତୋଯା ମିଶିଅ ଅସ୍କ୍ର ଶ୍ରେ ଅଥୁବା ମତମିମୀ ମନ୍ଦୁନା ଆବୋଦା ଲୈଙ୍ଗକ ଅମା ଶେଷନି ହାୟଦୁନା ଓତ୍ତିହାକ ଲୈତନା ହାୟରି । ଅମୁକ୍ସ ଖରନା ଅମ୍ବୁ ହାୟ କମ୍ୟାଲନା ହାହିକପା ଚିକ ମିଶିଟରଦୁ ମଥୋୟ ପୁୟମା ଯାରେ କାଯନ୍ତୁ ହାୟରି । ଜା ୨୦ ଜାଣି ଲୈବାକୀ ଲୁରବା ମତମିମୀ ମଥୋୟନା ତୋରିବରି । ସିଟ ୬୦ ଥକ୍କୁ ଲୈବା ବିଧାନ ସଭାସିଦା ଯା ଓଇ ମରି / ମଞ୍ଗା ଚିକ ମିଶିଟର ଓତ୍ତିନୀବିଗୀ ମାତ୍ରକାସୁ ଉତି ।

କ୍ଲିନିକରେ ଇନ୍‌ଦିଯାଗୀ ପ୍ରାଇସ୍ ମିନିଷ୍ଟର ନବେନ୍ଦ୍ର ମୋଦିନା ମୀରୁପ ଖରଦଂ ଓ ଇରବସୁ ଲାଙ୍କୁଳା ହକ୍ତେଥିବା ଯାଶିନୀରଦବସିନି । ମହାକୀ ମଞ୍ଚ ମଟୋ ଅସିଦି ମଣିପୁରଗୀ ତୁଳନୀ ମୀରୋଳ କ୍ୟାନ୍‌ସୁ କୈଦୋନୁଂଦା କାକିଆ ଶୁଭରୋଇ । ମହାକୁ ଲୈଙ୍କକୀ ଲୁଚିବା ଅମା ଓଇରଗା ମଣିପୁରା ଯେଂଲିବା ମୀର୍ଯ୍ୟେ ଏକମ ଥୋକ୍ତବାନି ।

মপাঞ্জল কল্পনা ইন্দিয়ানী এন দি এ লেঙ্গার আসুক শাংলবা লানগী চৈথে ফঁহলবা আদমসিদ্ধা ক্ষী মুভমেন্ট ওইহনবা গুমতি। হৌবিবা মার্ট ৮দা ক্ষী মুভমেন্ট ওইহজগনি যায়রগা কাংপোকপীদা শুরু চ চৈথি। যাঙ্গা উকপা হায়দুনি যুনিয়ন লৈংকী ওর্দৰ ফাওডা কুকি টেরিরিষ্টিংনা হৃষদুনা পুরিবা কুবিগী সিভিল সেসাইটি ওর্গানাইজেশনশিং অসিনা রা জোবিদে। তশেখনমক মীতেশিংনা লৈরিবিসি অটোবা জেল অমগী মনুন্দনি। শিরই ফষ্টিবেল মুনুন্দা অকনুবা সিকুরিটিচী চেকশিন থোৱাং মৰক্তা কুকি খুল খৰা চিংলক্তা গওৰগা চংখিদুনু নশনা মখা তাৰকপদনি মীতেশিং হারিগী হাজা আদুমক তম্পোকসিদগী মখা আন্দোলনে হেন্দোকপা, লাঞ্ছুকপা গুমদনা লৈবগী মণ্ডনি তোৱিসে। রায়েদা/ৱারে হায়হৈদে রাবে। সোইহে হায়হৈদে লোইহে। যোলেহীমী মীতেশিংগী তৃংগী লাইবক কদোমদনো জল্লবদা পুম্বৰ মান্নি। নোংমগী চঙদবা যাদুবা পোংলমগী মৰলনা অতিয়া পুকুৱা রাঁংলি। পুম্বৰফম নোংশম খঙ্গবা মী ওইশিংগী মশীংনা দীচা ও থোকি। পুম্বৰকসিদা মতম মতমগী ওইনা যায়োকুবা তাৰে মহীশানী খৃংশেৱা পুৱকপশিৎ। নোং খজিক্ত তাৰগা মায়োকুবা দীশিং চাওগী অৱাবশিৎ। মদনু চীংগী শৱককশিংদা উমৎ-ৱামৎ কোকথোকপদগী লৈখোৰ লৈনাং ত্ৰেল খোংুন্দা পুথৰকুনা চীচাও থোকপদা চাউনা মতেং পাংলিবিন। চীংগী লামশিংদা পুৱকস্বা কাঙ্গুলপুা পাক্তকুনা উমৎ কোকথোকুনা পোপি পায়ী পাক শৱা থাবেগ। আদুম ইখঙ্গ গুনৰবা রাফক্ষি। আদুনু হায়নৱিবিন নাৰ্কো কুকি টেরিরিষ্টিং হায়দুনা।

লোইশিল্পপদ চীই অনী হেনওবা কুকি টেরিরিষ্টিংনা থোকহনথিবা লানগী অৱা চৈথে সিসু মীতেশিংনা ফলি। কৱন্দা মতমদা ৱারোইশিন আমা পুৱকনি হয়বসু তুম্বা ওমদে। ময়ূম আদোকুনা লাঞ্জেৱিবশিং হিংবগী মহাউ যাওদনা হিলি। মীতেশিংগী শক্তক্ষী শেনীবিগদবা মণী পাসু লৈতে। এখোয়না এখোয়ৰী মীহং খনবদা লাইরিক লাইংগী জান মণুং ফানা লৈবা, সেস্টৱৰী লুঁথিবশিংনা হায়রগা জি জি হায়না চংলোইদৰা, যানিংজৰবদি যানিংদে হায়না লাউবা পুন্দা, কথোকপগী শুগ চেনৰা, ময়া লৈবকপু থম্বোয় মেংনন নুংশিজৰা মীওখনগদবিন। উন্দি এখোয়না রাবিবিসি মতিক চাবা লুঁচিবা লৈতোবদগীনি হায়বা রাফমসি থম্বজি। ●

ନୋଂ ତାରିଖେଦା ମାୟସୁ ତାହୋସି

(ଅରାଞ୍ଜାଇ ତେଜୋଲ ଲୈରମଦ୍ରବଦି ମିଶି-ମୀନାଗି ପାଉସୁ ତାରଙ୍ଗା ଯାଇ)

- ରଞ୍ଜିତ ନିଂଥୋଜା -

ଲାଯରବା ହାୟବା କାଙ୍ଗଲୁପ୍ତସେ ଘୋଦେକ ଖୁଦିଙ୍ଗୀ ଚିତ୍ରେଥେ ଫଂବା କାଙ୍ଗଲୁପନି । ଲାନ ତୋରେ ଲାଯରବନା ରାଇ । ଟିକକ-ଟିଚା ଓ ଲାଯରବନୀ ଚାକଥାଣି । ଟିନାକଥାନବନୀ ବିଳିଙ୍ଗ ଟିଚାମ ଲାଯରବନୀ ଯମ ଥମନି ।

লায়ারবা হায়বিসি লায়েংবা গুমদ্বা লায়না অমবুনিনতে হায়মে। রাখল লৈবা অইবশিংনা হায়নে লায়রনা প্রোক্লিকপা পাপ নতে। লায়রনা শিবাদি পাপনি। রাইটগী ওইনদি মফজে। আদুবু লায়রবা হায়বিসিদি মৃথৃৎপা গুমদ্বা কাওলপ ওইরি। মানবা খুলাই হায়বিসি মানদ্বা চঢ়নবী-লাইনাং লৈবেননি। ওইবাৰ্টদ্বা দেমো-কেসিনী স্টৈশনি। অনেমু-অবাংবা অতেনবা-অশাংবা শমা

তে কোনো প্রকার বিপুল দক্ষতা নির্বাচন করে আসে। এই সময়ে মাঝে মাঝে কোনো ক্ষেত্রে হেকারবন পোর্ট খুলিংকী ওপেজিং শোয়দনা লৈ। মীওইবনা থিংবা গুড়মুণ্ডা মহোশাশগী শাফু অহম লৈ। মে-চীশিং-নুংশিৎ হায়বসি মহোশা লাইরেবীগী খাইদগী মপাঙ্গল কৰন্বা শাফু অহম লৈ। মখোয়দা লকুৰুবা যাদে। মখোয়দা মতিক খঙ্গশিণিংদি শাফু অহম অসি দিৱাৎ হৌণি তোৱৰিন।

যেবাবু স্টেডিন্সি হায়রেশন্স চহু অনোনেম হেল্পিবাস কনানা হাংদেকপা গুঙগে। মালেমদা সুপুর পৰাবৰ্গী লমজেলদা যাও়িবা ইন্দিয়াগী লাঞ্জীশিংখনা শোগ্রি হৌৰণ্গু পৈৱেষণ্য ওবদা হাংবা তমদনা লৈৰি। তোবৰীবুদি নীৰথিনা প্লোট শেঁবুৰা দ্বামা ওইবৰীনি হায়বৰুনি ইথও খঙনৱে। লমদম হায়দুনি ময়েক শেঁণা ওহৈৰে। হোজিঙ্গী পি আৱ লৈওকসিনি মীন্দিয়া ফাও কৌনদবা গুম্বা লৈৰেক্কি। সিগী লৈওকসিনি লৈৱি খন্দবনা ঝাই শঙ্গৱা হেনগণি।

হন্দকী চীচা ওসিদি লৈওকসু লৈত্ৰবিনা মৱজাই হিংবা গুম্বা হোংবনা তাৰি। অদুৰ লমদমসিদা শাখোঁলকখিবা কলচৰেল গৱাঞ্জাইজেশন ওইবিবা আৱাঞ্চি তেজোলগী হোদাংদি পায়দবা যাই, চা ওখৎপদি কোহি। অমস অমস ওইজবৰ ফ়লদি ইকায়বিদি ফুৰিখ্তা ওদা

ଇନ୍ଦ୍ରକିଶୁରବନୀ ନାପା ଯୋରା ଗମେଦେ। ମିଳା ଲମ୍ବ ମୁଖରା ଲୋ କାହାନା ଚତୁରଶିରକିହି। ଏଥେବେଳୀ ଇନ୍ଦ୍ରକିଶୁରବନୀ ଡିଜି ପାସପୋଟ୍ ପାଯରଗା ଲାନ ଲୈତୋ ଲୈବାକ୍ତା ଚେଲି। ଗୁଣ ଫନ୍ଦବନ୍ଦିତୀ ମୁଖ୍ୟମ୍ଭାବୀ କଲୁନ୍ଦା ଥଲ୍ଲିବା ଲମ୍ଦମିସ ଈ-ନାଇଁ ତାରିବା, ଥରାୟ କୟା ମାଞ୍ଜିଲିବା ଇମ୍ରିଶିଂକୀ ସମ୍ପତ୍ତି ଓ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟଗଦବା ନାତେ, ହାହନ-ଶୁନ୍ବା ଲେଇରବା ମତମଦଦି ହେଁ ଲୋନାରିଶିଲ୍ଲିବା ବିଲିଙ୍ଗଶିଂକୀ ମପୁଶିଃ ଅନୁମ ଥୁଲାରନି। ଲମ୍ଦମିସିଦ ଚିହ୍ନି ତୌଦବା ଯାଦବା ଧୋରମଶିଃ ଲୈରି। ଚିହ୍ନି ଖୁଦିଂକୀ ତୋକପା ମେଲା, ଦିଶିଂନା ଚାନ୍ଦା କୋକରୋଇଦବା ପୁରୀରୀ ଓଇହାରଗନି। ଇନ୍ଦ୍ର-ଲାଇନ୍ଇଂ, ଚନ୍-ଲୋନାଟ୍ ଚାତ୍ରଖଣ୍ଡବା, ଯୋକଥଣ୍ଡବା, କୁକଳନା ଶାଫୋଲ୍କଥିବା ଆରାମ୍ଭାଇ ତେବେଳଗୀ ତୋରା ଗୁହଶିଂ ଲମ୍ଦମିସିନୀ ଥୋଦୋକ ରାଥେକ କ୍ୟାନା ଉଣି। ମଧ୍ୟମୀ ମାରବା ଲିଙ୍ଗେଲ ଅମଦି କଥୋକପନୀ ହୋନାନା ମଶିପୁରୁଷ ମଟେଁ ମଟେଁ ଥୁଗାଯାରୀ ଗୁହଶିଂଦିତୀ କନବା ଗୁହରିବନି। ଗୁଣି ଶେଳଦବା ମଶିପୁର ଓଇରିବାସି ଲମ୍ଦମିସିନୀ ନୁପୀ ଓହିଶିଂନା ଥାକଶେଲ୍ଲିବା ହୋନା ମଟେଗୀ ଶିଙ୍ଗଲୂପ ଆରାମ୍ଭାଇ ହାପଚିତାରି। ଟିଶିଂନା ଲାଯରବା ଇନକଥୁନା ଖନ୍ଦୋଜନା ମାଜନା ତେବେଶପୁର ଇକାଯ ଖନ୍ଦିବନୀ ମାରବା ଖୁଗାଇ ଶେମିରାରି। ଟିଚା ଓ ପୋକପା ଗୁମ୍ବା ନୋଂନା ତାରିତୋଷିଦି ଇକାଯ ଖନ୍ଦବନୀ ମାଯଥୋଶିଂସୁ ଅମୁକ୍ତେ ତାଥୋକହୋଇଁ। ଜଗଂକୀ ଅମୋର୍ତ୍ତପ ପ୍ଲଟମକ ଚାମଥୋକପା ଗୁମ୍ବଦି ଦିଶିଂତନି। ଇକାଯବା ହୈତରା, ମହୀ ମଶକ ଖନ୍ଦବା ଲମ୍ଦମିସିନୀ ମାଯଥୋଶିଂସେ ଟିଚା ଓସିନା ଶିଂ ନାଗା ଚାମଥୋକଥିବା ଓହିରସନୁ। ●

অফবা চান্দা কানদে, শীংখানদে, ফত্বা অর্দি হাঞ্জন-হাঞ্জন পোপথোরক্তি

- ରାନାପ୍ରତାପ ଯୁଗମ -

ଏଥେଯ ତାଇବଙ୍ଗ ମୀଓଇବା ଅସି କୈଦୋନବା ପୋକୁକ୍ଷିବାନେ, କୈଦୋନବା ହିଂଲିବାନେ, ହିଂଲିଟେ ମତମ ଅସିଦି କରି ଥବକ ତୋଗନି, ଥବକ ଅଦୁନା ହିଂମିଶାରିବା, ଲୈମିଶାରିବା ମୀଯାମ ମରନ୍ତା ଅମନା ଅମଗି ମତେ ପାନ୍ଦଗରା ନେଟ୍ରଗା ଅମନା ଅମଗି ଅଶୋଯବା ପୁଥୋକ୍ତୁଳା ଥିନ-ଥିଲୁନା ଲୈଗଦରା ହାସବା ରାହୁ ଅମା ଏଥୋଯିଲି ସ୍ଥାଇ ଅସିଦି ହରା ମତମ ଓହିରେ । ଥବକ ଯାହା ତୋରବଦି ଅଶୋଯବା ଖୁଦୋଚଦରା କରା ମାଯୋରବା ତାଇ । ମୀଥିଥ ଥେନଦାବା ମୀ ମୀଖଳିଲା ମାୟାହିବା ଲୈରୋଇ । ପରିଷକ ଥାଦବା ମୀ ପରିଷକ ଫେଲ ଓହିରୋଇ । ଶମାନ ଲେମାହବା ଲଞ୍ଚ ତୌନୁନା ମୁଳା ଶାନ୍ଦବା ମୀ ମୁଳା ତୁରୋଇ । ଥବକ ତୋବା ମୀଯାମଗିଦିମକ ଜେନବା ଚେଂବା ଯାଇଛନବା ଚେନବା ମତମନା କ୍ୟାମ'ମା ମାୟ ପାକନି, କହା ଅମନା ମାୟାଗନି । ଲୈବାକ ଶକ୍ତିବା କହାସୁ ଅଫବା ଥରଦି ଶୋଯଦନା ତୋରମଗନି, ଅଶୋଯବା ଥରସୁ ଶୋଯଦନା ଯାଓରମଗନି । ଅଫବା ଅଦୁନା ଶୀଂଧାବିଦବା, ଶୋଯଥିବା-ଲାନିଥିବା ଅଦୁନି ଚିଥେଥିକେ ଚିଥେକୁଳଗ ଶାଂତା, ଚୈବା ଅସି ଚନ୍ଦନବି ଅମା ଓହିନା ତୋବା ମାଟ୍ଚ ଅମା ଏଥୋଯନା କରନା ମତମ ଅସିଗା ଚାମାରା ଘୁମ-କେ ଶାନ୍ଦା ନୁହିଛା ରାହୁଥିବା ଡେରକପା, ଏକଗାଡ଼ା ତୋପୁନ୍ଦୁ ଝୁଲ-କୋଲେଜ ତମ୍ଭକପା କରନା ମତମଗି ଆତାଙ୍ଗା କାର ତୋଳଗା ଟିପ୍ପାବୁ-ଇମାବୁ ଚିତେ ଖଣବିଗନୁ । ମଥୋଯ ମଥୋଯନା ନା ଓୟୋକନା କେକୋଲ୍କପା ଉସ ଏଠ-ଏନା କ୍ଷିତମ ଅସି ରୋରିବନ ହାସବା ବାଖେଲେନ ଅସିଦି ପୁଣିନା ଲୈରିବମତେ ଥାଦୋକ୍ରବା ଯାଦରା ରାଖନ୍ତି । କନା ଶୁଷ୍କ ପୋଲିଟିକ୍‌କେଲ ପାଟିନ୍ତା ଅଫବା ପୋଲିସି ପ୍ରୋତ୍ସାମ କହା ପାୟଥ୍ରିଲମ୍ବା ଏଥୋଯନା ଥେନନ୍ତେ । କଂଳାଣୀ ପୁମଥା ଲୈଦୁନା ଇରୋଇ ଲୈନେନ କୋମ ଓହିବା ନନ୍ତା ଶାପରମ ତାନକମ, ଲୋଇ ଥୋରମନ ଓହିରମ୍ବା ଅଦୁ କୁମଜା ୧୯୭୨ଦା ଲାକଥିବା ଲୈଙ୍କର ଅଦୁନା ମରାଙ୍ଗିଶ୍ରୀ ପୁରୁଣିଗୀ ଲନ ଓହିରବା କଂଳାବୁ ଶେରଗଣ ଶାଗଙ୍ଗଲମ୍ବୁ ଲୈଙ୍କର ମଥ୍ବ ମଥ୍ବନା ଥେବାଇ ନାହିଁ ଶେରଗଣକପନା ଉସ ଏଥୋଯନୀ ମାଞ୍ଚ ଉରିବା ଅସିନି ।

ଏଥୋଯନା ତାବଦା ଯାହା ରାବା ମରାଙ୍ଗିନି । ଲୈବାକ ଶକ୍ତିବା କହାସୁ ଅଫବା ଥରଦି ଶୋଯଦନା ତୋରମଗନି, ଅଶୋଯବା ଥରସୁ ଶୋଯଦନା ଯାଓରମଗନି । ଅଫବା ଅଦୁନା ଶୀଂଧାବିଦବା, ଶୋଯଥିବା-ଲାନିଥିବା ଅଦୁନି ଚିଥେଥିକେ ଚିଥେକୁଳଗ ଶାଂତା, ଚୈବା ଅସି ଚନ୍ଦନବି ଅମା ଓହିନା ତୋବା ମାଟ୍ଚ ଅମା ଏଥୋଯନା

ତୁରା ଫଇଁ।

ମିସିଦୁନ ନନ୍ଦନା ହୋଥିବନା ଶୋଯାରସ୍ତନି, ହୋଥିବନା ଲାଙ୍ଘନି ଅନୁନା ଅନୁ ତୋବନି, ଅନୁନା ମାସି ଓ ହେଇରପନି ହୟଦୂନା ମରାଳ ଶୀରା ଥାଂଜିନବା ଅସି ତୈନବି ଅମା ହେଇରିବିସ ଖୁଦକୁଣ୍ଠି ତୋକହୁଣ୍ଠି । ଚହି କମ୍ପାରି ମାନ୍ଦା ଓହିରସ୍ତା ଲଦ୍ଧି ଥୋଁ, ମୈ-ଦିଶିଂ, ଦୈତ୍ୟ-ଲୋହୋଁ, ଆନା-ଲାଯରେଣ୍ଡଶେ, ମହେ ତନ୍ତ୍ରମ ପୂର୍ବମକ ଥେଣ୍ଟାଙ୍କ ନାହିଁ ଅହେବା ନାହିଁଦୁନା ଲାକ୍ରୁବନି । କୁମର୍ଜା ୧୯୩୦ / ୩୧ ଅନୁରାହିନା ଏଲ ପି ଫ୍ଲୁଲ୍ / ପାର୍ଟଶାଲା ଅମରକ ଲୈରଗା କିଲୋମିଟର ୨୦୨୩ ମଧ୍ୟକୁ ଲାପା ମରନ ଅମା ତାନା ଲାକ୍ରୁଗା କ୍ଲାସ କ୍ଲାସ କ୍ରି ତମ୍ବା ଚଲନ୍ତଦୁ ହେଇକିଙ୍କ ଯାଇଲା କରା ତୈରିବା ମାଙ୍ଗଡ଼ିନ୍ତିରୀ ଶୋଯିବା କହାନୁନା ଉପି ରାବିବନି ହୟଦୂନା ଗାଙ୍ଗ ଶକ୍ରିବା ନଥେୟ-ନଥେୟାନା ମୀଯାମ ମରକୁ ତିଳବା ଗମ୍ବଦୂନା ଲୈ ଥିପା ଥୋକ୍ଲିବଦୁ ହୋପ୍ରା ଅହଲ-ଲମନ କ୍ୟାନୁଦୀ ମପାଲଦିଗାନି ହୟବସୁ କାଉଦିବା ଫୈ । ଉପିଦିଗୀ ଚହି ୬୦ / ୭୦ଗୀ ମାନ୍ଦା ମଶିପୁରି ଲଦ୍ଧି ଥୋଁ କରି ଓହିରିଶ୍ଚି । ମତମ ମତମାରି ଲୈଙ୍କାକ ଅନୁନା ମାଣ୍ଡରେ ଅମଦି ମୀଯାମା ଲୋଯନା ଶେମଗଣ୍ଠିବା, ଶାଗ୍ରଥିବା ଗାଙ୍କନ୍ତି । ଅଫବଦି ଫୈ ହୟନା ଥାଗ୍ରପଗୀ ହେଇରିସୁ ଲୈବିୟ । ଫୁତ୍ସନ ମୁଦୁଦି ଫତ୍ତେ ହୟବା ଗୁଣସୁ ଲୈବନି ତଞ୍ଛିକିଫଦ୍ବସୁ ଲୈଗଦୌବନି । କୁମର୍ଜା ୧୯୩୪ / ୩୫୦ ମଶିପୁରା ପୁଲିସ ଟିଶନ କହା ତୈରିବା, ଉପିଦି ଅନୋବା ପୁଲିସ ଟିଶନ କହା ଥୋରଙ୍କେ । ହୟ ଏନ୍ ହୟର ସେକ୍ଷେନ୍ଦ୍ରି ଫ୍ଲୁ କହା ଅମଦି ଏଦିକେଶନବ ହେଲା

ଶନ ପୂର୍ବମକ ମତମ ମତମାରି ହୋଦି ଲୋରିବା ଅନୁନା ମହେନି । ମାନ୍ଦା ତୋରମ୍ବା ଥଥିବା ଖୁଦିମକ ଅଫବନା ମଥା ଚଥିବା ପାମଦାର ମୀଯାଇଲା ଯାନିନ୍ଦବା ଥବକୁ ମଥା ଚଥିଦୁରା ଅସିଦି ମହୋଲାମି ମଚଣି । ଲୈଖମ ତୈବା, ଅମାବା ପକପା, ଚାମଥୋକପା ତାଇ, ତୈଥୋକପା ତାଇ । ମିସି ମାଲେମାରି ଲୈଙ୍କାକ ପୂର୍ବମକୀ ମଚଣି । ମନ୍ଦା ମୀଯାଇଲା ଥନବା ନେତ୍ରା ଦିଲ୍‌ଟେଟର ଓଇନା ଲୈବିଶିଂଟି ତୋଙ୍ଗନବା ରାଫମ ଅମା ଓହିରା ମୀଯାଇଲା ଥନବା ମୀଜ୍‌ବା ଲୈଙ୍କାକଶିଥିଲା ମୀଯାମଗି ମେଦେଟ ଅନୁ ତୋରା ଅନୁନା ଖୁଦିନ୍ଦି ଅଫବା ଲୈଙ୍କାକି । ଏଗା ଏଗା ନକ୍ରବା ମରି ମତା, ଏଗା ପୋଲିଟିକ୍ ପୁନବା ମଥେୟ ମଥେୟଗି ଅପାମ୍ବା ଅନ୍ତିବା ଅଦୁତମକ ତୋବା, ଅଚାନ ମୀରାଇ ନାହିଁବା, ଏଗି ଏଗି ମୀରି ଥାବା ଅନୁଦି ଅଫବା ଲୈଙ୍କାକ ଅମଗି ମମ ତାବା ଗଲ୍ଲେଇ । ଶେଖା ଥୁମଜା ହାଯବା ମୀଚିଚ ଶଙ୍କନ ନାହିଁବା ଲୈଙ୍କାକ ଅନୁ ଅଫବା ଲୈଙ୍କାକ ଅମା ଥକ ଓହିରୋଇ ମାଲେମଦ କଳା କନାଗୁଣ୍ଠା ଲୁଚିବା କଯାନା ଏଗି ମା, ଏଗି ମା ନାହିଁନା ଥବକ ତୋବା ଅମଦି ଶେଦାଲ ଲଦ୍ଧି ଅମା ଓଇନା ଲୈଙ୍କାକପୁ ଶୀଜିତାରବଦି କୈଦେଇଦେସୁ ମୀଯାଇଲା ସହଜେ କି ପିରକପା ଲେପାରିଦୁନା ମଥା ତାନା ଲୈଙ୍କାକ ଗୁକପଗି ଖୁଦେଖଚାରା ପୂର୍ବମକ କକବିଧା ତାବନି ।

ମଶିପୁରାଗୀ ଲୋଯଶଙ ଖରଦା ଲୈଙ୍କାକୀ ମକମଦା ରେନ୍ଡୁ ଓହିବା ନେତ୍ରା ମରଇଲା ଫୁରିଥାଓ ତୋନବା ଶେଦାଲ ଲଦ୍ଧି ଓହିଦୁନା ଚଥିବା କହା ଅସିଦି ହେଇକି ହେଇକି ଚଥିବିରା କଯାସି ଉପି ଫାଓଦା ତୋରିବା ମରାଲଗା ତୈରାକ କନାସ ଫ୍ରିବା ତାଦେ । ମିସି ମଶିପୁରାଗୀ ୧୯୪୮ ମିନ୍ ଦି ମଶିପରି ଫାଓଦା କ୍ୟାମାସୁ ଶୁଦେକ ଚାମଥୋକିଗା ମୁଢ ତାବା ଲୈଙ୍କାକ ଅମଗି ମୀଯାମ ଓହିନୁ ନୀ-ମାଙ୍ଗ, ଖା-ରାବିନୀ କୈବଲ ଅସିଦି ସେନ୍ଟର ଅମଦି ଟିଚ୍ରାନ ଅଥ୍ବିଦା ରାବୋହିଶିନ ଥିଯି । ●

ମୟେକ ଲାହନବା ପାଞ୍ଚ ମି ଓଇ କ୍ୟା ଚୋଥେଥୁକପିରଙ୍ଗୁଳୀ ନରଶିଳୀ ସେକ୍ରେଡ଼ିଗୀ ଥାକ ଫା ଓବା ମରାଇ
କାଯାରଙ୍ଗିରେ ପୂର୍ବମର ମତମଣୀ ଅନେବା, ମତମଣୀ ହେଲେକିଲୁବା ହାଜନି । ଅପୋକପା ଇପା ଇମା ଅନୀନା
ଟିନା କୁଣ୍ଠା ସ୍ଥା, ଲୈବାଙ୍ଗା ରାଇ ତେବୋ ଫଳକାଂ ଅନୁମଣୀ ଚାଉରଙ୍ଗାମ ମରମ ମୋକପା ମଚା କ୍ୟା, ମଣ୍ଡ
କହାନା ମତମ ଅସିଗା ଚାଇବା ସ୍ଥା-କେ ଶାଦୁଳା ନୁଂଗୁଇ-ଯାଇବା ଓହେରକପା, ଏକଗାଡ଼ି ତୋଢ଼ୁନା
ଝୁଲୁ-କୋଲେଜ ତମ୍ଭକପା କହାନା ମତମଣୀ ଅତାଙ୍ଗା କାର ତୋଳଗା ଇପାବୁ-ଇମାବୁ ତୈଗେ ଖନବିଗନୁ
ମଥୋଯ ମଧ୍ୟେଯାନା ନାଓ୍ଯୋକାନ ଓକୋଲକପଙ୍ଗ ଉଷି ଏବଂ ଏକିଭମ ଅସି ଯୋରିବନି ହାଯବା ରାଖେଲେନ
ଅସିଦି ପୃଷ୍ଠିନା ଲୈରିବମଥେ ଥାଦେଳବା ଯାଦ୍ରବା ରାଖନ୍ତି । କନାଣସ୍ଥା ପୋଲିଟିକ୍କେଲ ପାଟିଙ୍ଗୀ ଅଫବା
ପୋଲିସି ପ୍ରୋଥାମ କ୍ୟା ପାଯଥେଲାମ୍ବା ଏତୋଯନା ଥେଣନ୍ତେ । କଂଳାଣୀ ପୁରୁଥା ଲୈଦୁଲା ଇରୋଇ ଲୈନେନ
କୋମ ଓଇବନା ନଶନ ଡାଫ୍ରମ ତାରକମ, ଲୋଇ ଖୋରକମ ଓେତିନ୍ଦ୍ରା ଅନୁ କୁମଜା ୧୯୭୨ ଦା ଲାକଖିବା
ଲୈନେକାକ ଅନୁମା ମମାଙ୍ଗିତୋ ପୁରାଣୀ ଲନ ଓେତିରାବା କଂଳାବୁ ଶେମଗାଂ ଶାଗଙ୍ଗଲମୁହୁ ଲୈନ୍ତାକ ମଥ୍ୟ
ଯତାନ୍ତା ପେଟାଂ ନାଟିନା ପ୍ରେରଣାଲକ୍ଷଣପାଇଁ ଏବଂ ପିପାଶାନୀ ଯାଦିନ ଉତ୍ତିରି ନାମିନି ।

ଏହୋଯନା ତାବଦୀ ଯାଇଲୁ ରାଜା ମାଗିଲ୍ଲି ଶୈଳେଙ୍କ ଅଦୁନ ଆଦୁ ତୌରେନ୍ଦ୍ରି ଅସି ଓହିରିବନି ହାୟବା ଅସିଦି ମଧ୍ୟ ତାନା ଶ୍ଵରୋ ଶକପା ଫଣ୍ଡେ । ଫନ୍ଦେ ଖେଳୁବା, ମୋଣ୍ଟଲେ ଖୁଲୁବାଦି ଶୁଦ୍ଧେକ ଚାମହେତୁରିଗା ଅରଫବା ଅନାନବା ମୁଢ ତାବା ଲୈବାକ ଯାଇମ ମାଙ୍ଗଦ ପୁଥୋକ୍ଷିଣିବା ହେଣନ୍ବିଯୁ । ଲୈଙ୍କାକ, ଓରନ୍ନାଇଜେ ଶନ ପ୍ରୟମକ ମତମ ମତମିଳୀ ହୋଇଦି ଲୋରିବା ଅଦୁନୀ ମୋଣିନି । ମାଙ୍ଗଦ ତୌରେନ୍ଦ୍ରି ଥକ ଥାନା ଖୁଦିମକ ଅଫବନା ମଧ୍ୟ ଚଥ୍ରବା ପାମଦବା ମିଯାଇଲ୍ଲା ଯାନିଦିନବା ଥବକା ମଧ୍ୟ ଚଥ୍ରଦୁରା ଅସିଦି ମହୋଲ୍ଲାଗି ମଚନି । ଲୈଖୋମ ତୈବା, ଅମାଂବା ପକପା, ଚାମଖୋକପା ତାଇ, ତୈଥୋକପା ତାଇ । ମସି ମାଲେମଣୀ ଲୈଙ୍କାକ ପ୍ରୟମକୀ ମଚନି । ମଦୁଳ ଯିଯାଇଲ୍ଲା ଖରବା ନନ୍ଦବା ଦିନ୍ତେର ଓଇନା ଲୈବଶିଂଗୀ ତୋଙ୍ଗନବା ରାଫମ ଅମା ଓର୍ତ୍ତିରଗ ମିଯାଇଲ୍ଲା ଖରବା ମିଲ୍ଲାନୀ ଲୈଙ୍କାକଶିଂଗୀ ମିଯାଇଲ୍ଲା ମେଦେଟ ଅଦୁ ତୋବା ଅଦୁନ ଖୁହିଦ୍ଵାରି ଅଫବା ଲୈଙ୍କାରି । ଏଗ୍ରା ଏଗ୍ରା ନରବା ମରି ମତ, ଏଗ୍ରା ପୋଲିଟିକ୍ ପୁନବା ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେଯିନୀ ଅପାଞ୍ଚା ଅନିବା ଅଦୁତମକ ତୋବା, ଅଚାନ ମିରାଇ ନାହିଁ, ଏଗ୍ରା-ମିରା ଖାସବା ଅଦୁନି ଅଫବା ଲୈଙ୍କାକ ଅମଣି ମମ ତାବା ଝଣ୍ଝେଇ । ଶେଖା ଥୁମଜା ହାସବା ମିଚ୍ ଶଙ୍କନ ନାହିଁ ଲୈଙ୍କାକ ଅଦୁ ଅଫବା ଲୈଙ୍କାକ ଅମା ଥକ ଓହିରୋଇ । ମାଲେମଦା କନା କନା ଶୁଣ୍ଟା ଲୁଚିରା କଯାନା ଏଗ୍ରା ମୀ, ମିରା ମୀ ନାହିଁନା ଥବକ ତୋବା ଅମଦି ଶେଳାନ ଲଜ୍ଜା ଅମା ଓଇନା ଲୈଙ୍କାକପୁ ଶୀଜିମରବଦି କୈଦେଇଦେସୁ ମିଯାଇଲ୍ଲା ସହଜେ କା ପିରକପା ଲେଖିବୁନ୍ଦା ମଧ୍ୟ ତାନା ଲୈଙ୍କାକ ଡକପଗି ଖୁଦେଖଚାରା ପ୍ରୟମକ କକବିରା ତାବନି ।

ষ্টেট লেজিসলেটিভ এসেমবলি, ১৯৫২গী দি ইলেক্টোরেল কোলেজ মণিপুর, ১৯৬২গী দি মণিপুর টেরিটরিএল কাউন্সিল, ১৯৬৭গী দি মণিপুর লেজিসলেটিভ এসেমবলি, ১৯৭২গী মেম্বর ওফ দি লেজিসলেটিভ এসেমবলি মণিপুর মথথ-মথথ, ১৯৭৪, ১৯৮০, ১৯৮৪/৮৫, ১৯৯০, ১৯৯৫, ২০০০, ২০০২, ২০০৭, ২০১২, ২০১৭, ২০২২দা পাঞ্চথোকাবিধী খৈখনদা মায় পাঙ্গুবা মীয়ামনী মীহংশিং আনুনা মীয়ামনী চে চাঁ অমা তামৰা লাকপা মতমদ লঙ্গাঙ্গা কাদনা মৱাই ফুরিখাও তোংনবা হোংনো, প্রাইভেট কোলেজ অমা এদেন ইন্ডিয়ানা ক্লের অদুক খোমজিলু, মথথদা অমুক ফুল কলন্ডৰ্শন তোবীরগে যায়নুনা ক্লের কয়া খোমজিলু হায়বা কনাসু হায়বনেছাই। স্কুল অমদি কোলেজী মতাংদদি লিখিদ্বাৰা ঘংমাসো সৈজা অৱৰা থৰামুচাকনি। মণিপুরী পুৱৰীনী লমায়দা যাম্বা চাউনা কেন্দা কেন্দা কেন্দুনা লৈৱগদোৰেনি। ১৯৭২, ১৯৭৪, ১৯৮০ ষ্টেট এসেমবলিদা মায় পাঙ্গু মীয়ামনী থাগল তোৱা মতুংদা ১৯৭৮-৮০গী মতম অদুন নেশনল ইমেজেলি লোইহাগা পাঞ্চথোকপা শুবা ইন্দিয়ানী পালিয়ামেন্টকী মীৱেপেং ওইনা থেংনৱাগা মীখনদা মায় পাঙ্গুগা মেম্বৰ ওইবুদু দাদেঙ্গু মতম অদুৰী মোৱাজি দেসাই সেন্টৱৰী লৈঙাঙ্ক অনুনা মাবু মণিপুরী চীক মিনিষ্টৱ ইন্ডিয়ানা হাথপ্রকথিবিনি। মাগী তেলুবা মতম অদুনিন স্কুল কোলেজ কয়া লৈঙাঙ্ক ওইনা লোশিনবা তমদা স্কুলগী ওজা, কোলেজজী ওজাখিং অমদি গভৰ্নিৎ বোদি অমদা শেনখাথৰ থুম্বায়গী পাঞ্চথোক ক্ষমতা দাবী দেওব কীভিবৰ্তনি। ক্ষমতা দাবী কীভিবৰ্তনি কীভিবৰ্তনি।

ପ୍ରତିକୁଳ ଆରା କହିବା ନାହିଁ ବନ୍ଦମାନ। ଅଥବା ସବୁକ ତୋରିବା ମାରାଇଁ ଫେରିଲୁଗୁଡ଼ି ବସାଗୁଡ଼ି। ଉଚ୍ଚସିଦି ସେଟ୍‌ରୁ ପୋ-ଫ୍ଲେଲ ପୀଯୁ ହୟାନ୍‌ଦୂନ୍ ଶ୍ରୁଦ୍ଧା ପୋ-ଫ୍ଲେଲ ଅଦୁ କୁମାରୀ ୨୦ ୧ ୬ ଓହିରଦ୍ଵାରା ଅଦୁନ୍
ମଜ୍ମା ୨୦ ୧୯ଦିନୀ ଚୋନ୍ତନା ମଥାଂ ମଥାଂ ଅଦୁମକ ଲାକାଈ। ମିସିଦ୍ସ ନନ୍ତନା ଶିଳ୍ପୀ ଆମଦି ଥବକୁଣ୍ଠୀ
ପାଥାରବା କହାଦା ମତମ ମତମିଣୀ ପୋଏ ଟୈ ତାଙ୍କୁଖଳକପଣୀ ଦି ଏ ଅମଦି ନି ଆର ସେଟ୍‌ରଗିନୀ ଚାଦ
୫, ଷ୍ଟେ ଅସିନା ଯାହା ଲାପ୍ତା ଥାପ୍ତା ଚାଦା ୩୯, ଚାଦା ୧୬ ଖେନା ମତ୍ତୁ ଇଲିବା ଆସି ତୋଙ୍ଗନବା
କଥେଲ ଲୈବରା, ତୋଙ୍ଗନବା ଗାଡ଼ି ଚେନବରା, ତୋଙ୍ଗନବା ଏରୋପ୍ଲାନ, ତୋଙ୍ଗନବା ଡ୍ରେନ ଥିଲିବରା
ଏବା ଯାବା ରାହିନି। ମୀତେ ଖୁାଇଁ କୈବୁଲ ଚନ୍ଦୁନା ଥଞ୍ଚା ଭାବେକ ଓହିବନୀ ଥବକ ସେଟ୍‌ର ଆମଦି
ମିଣୀ ଯାଥିଂ ଶର୍କରାବିରା ଇବୁଣ୍ଡୋ-ଇବେନ୍ୟା ପ୍ରମାକ ଷ୍ଟେ ଅସିନା ମୀଯାମିଣୀ ମେନ୍ଦେଟ ଖେନା ଥବକ
ତାତିବ୍ୟ। ତୋନ୍ତିନା ଅଦୁ ତୋରମ୍ବନୀ ତୋନ୍ତିନା ଅଦୁ ହୟାବନ୍ଦି, ଚାଉ୍ରା-ଚାଉ୍ରିବା ଆରାବା ମତମଦା
ଅନ୍ତକୁ ଫୀବିଗନୁ, ମଦୁ ଲୈବାକ ଶର୍କରାବିଶିଳନ ଖୁମଗଦୋବା ପାଉଥୁମ ନନ୍ତେ, ମଦୁ ମତମ ଅସିନୀ ଥରା
ଲାପ୍ତା ଥିଲାକୋଥାକୁ ମୀଓଇ ମପୋକ ଲାଦବା ଶୋଯନବା ଶୁଦ୍ଧା ହୋଇନଦେ। ଅଥବା କହା ତୋରମ୍ବନୁ ଶିଥାପ୍ସି,
ଅନ୍ତକୁ ଫୁତ୍ରା କହାନ୍ତା କହାନ୍ତା ଶୁଦ୍ଧେକ ଚାମଥୋର୍କୁଗ ମୁଢ ତାବା ଲୈଙ୍କାକ ଅମଗି ମୀଯାମ ଓତ୍ତିନୁନା ନୀ-ମାଙ୍ଗ,
ନୀ-ରାଙ୍ଗି କୈବୁଲ ଅସିଦି ସେଟ୍‌ର ଆମଦି ଷ୍ଟେଟା ଅଥବିଦା ରାଗୋଇଶିଲ ଥିଲାଯି। ●